

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE MUNKAADÓK LAPJA

Erdély és Bánság kis- és középipar-
sainak hetilapja. — Az Ipartestületek
Szövetsége, az aradi Iparos Önkön, az
Ipari Szindikátusok, a Romániai Épi-
tőmesterek Szövetsége és a Timisoarai
Vendéglősök és Kávésok Ipartestülete
hivatalos lapja. Egyesülve a timisoarai
„Az Iparos”-sal és a „Fodrász Újság”-
gal.

„Tiszteld a tisztos
ipart!”

Omul de mult nu mai e troglodit
și totuși nici un progres...

Rezumat trist despre activitatea industriei naționale de construcție din anul trecut

Impozitul pe cifra de afaceri și tariful urcat a C. F. R. au cauzat o scum-
pire generală, iar desființarea scutirii dela impunere a nouilor clădiri a dat
lovitura de grație industriei noastre de construcție.

Dece nu urmărim exemplul străinătății?

De LUDOVIC CSISZÁR

La invitațiunea Camerei de Comerț și In-
dustrie din Târgu-Mureș am făcut o scurtă dare
de seamă al activității industriei noastre de cons-
trucție din anul trecut, pe care din cauza marel
insemnătăți economice a chestiunii o publicăm
in cele de mai jos.

Activitatea industriei naționale de construc-
ție a fost împiedicată de un sir întreg de motive
in anul trecut, pe cari le am recapitulat in ur-
mătoarele puncte:

1. Criza economică mondială.
2. Efectul antisocial al scumpirii traiului
de către impozitul pe cifra de afaceri.
3. Indexul tarifului de transport a C. F. R.
atinge 300 la sută

4. Desființarea scutirii dela impunere a noi-
lor clădiri.

5. Autoritățile tolerează înmulțirea mese-
riașilor clandestini.

6. Criza de credit.

7. Procurarea de împrumuturi eftine pent-
ru ridicarea de noi clădiri, pentru transformarea
celor vechi, pentru reconstrucția clădirilor ag-
ricole, pentru industrializarea agriculturii, a
devenit cu totul imposibil din cauza slăbirei
complecte a instituțiilor bancare.

8. Tolerarea construirii clădirilor publice in
regie proprie.

9. Prețul materialelor de construcție, care
se găsesc in mâna cartelurilor sunt cu 3—400
la sută mai scumpe decât prețul mondial.

Dece este industria noastră națională de construcție
numai o copilă vitregă?

Cu totul că situațiunea este critică, există o
scăpare și o modalitate de ameliorare. De aceas-
tă posibilitate însă numai in cunoștința deplină
a situațiunii economice ne putem folosi. In cele
de mai jos voesc să explic mai amplu problema
aceasta incurcată.

a. Scăderea catastrofală a prețului grânelor
a avut un efect dezastruos și asupra indust-
riei construcției. Prețurile au scăzut mereu și
aici. Stagnare generală. Față de anul 1933 nu s'a
putut observa nici o ameliorare in anul 1934.

DECE SE OBSERVĂ O SCUMPIRE
PE TOATE CALE?

b. Situațiunea este agravată și de

impozitul pe cifra de afaceri, care cauzează
o scumpire generală in toate privințele.

Industria construcției este cel mai fin seizmog-
raf al vieții economice. Industria acesta simte
in primul rând orice mici tendințe cari ar aduce
vre-o schimbare in viața economică.

Prosperarea industriei construcției dă de
munca nu numai celor 34 de meserii pendin-
te de această ramură de industrie, ci este in
stare a reînvi întreaga noastră economie.

Nu este deci indiferent, dacă s'ar căuta amelio-
rarea situațiunii actuale critice prin desființarea
imediată al impozitului pe cifra de afaceri
și prin aceasta începerea unei ere de eftinire ge-
nerală.

c. Tot astfel Statul ar trebui să se îngrije-
ască, că tarifele de transport a C. F. R. să fie
scăzute la nivelul de inaintea războiului, cum s'a
făcut pretutindeni in străinătate.

Dacă tariful de transport a materialelor de
construcție va fi mai eftin și prețul materia-
lelor de construcție vor fi mai eftine și ca
urmare se va construi imediat mai mult in
întreaga țară.

Statului îi s'ar plăti să aducă și jertfe pe acest
tărâm, fiindcă cu cărbuni eftini s'ar putea pro-
duce și materiale de construcție mai eftine etc.

NE AU LUAT ȘI SCUTIRILE DE
IMPOZITE.

d. Desființarea scutirii dela impunere a noui-
lor clădiri a dat o lovitură crâncenă industriei
construcției.

Fiecare stat se trudește a ridica pofta de a clă-
di, fiindcă

începerea lucrărilor de clădire înseamnă lich-
darea cea mai eficace a crizei de după răz-
boi.

Construirea de clădiri pe terenurile virane, mo-
dernizarea clădirilor vechi, reconstrucțiile, ar
servi o mulțime de posibilități de activare a
muncii, ceace ar înlesni in mare grad consoli-
darea. Aceasta s'ar putea realiza însă numai
prin acordarea de scutiri de sub impozite și prin
împrumuturi eftine, de către Stat.

Dece au fost desființate la noi scutirile de-
la impunere a noilor clădiri? Făcând

proprietarii caselor vechi s'au plâns că din
cauza noilor clădiri moderne nu-și pot iachi-
ria imobilele.

CLĂDIRILE VECHI AR TREBUI
TOATE DARAMATE...

Dintre clădirile vechi 99 la sută sunt ume-
de, inproprii pentru aerisire, neconfortabile și
neapte pentru a fi modernizate, deci nu rămâne
altceva de făcut decât a le dărâma. Despre ace-
tă problemă s'a declarat președintele Asociației
Regale de Construire a Britaniei că

omul de mult nu mai este troglodit...

Dece să nu locuim in locuințe igienice, us-
cate, confortabile, cari să ne învelescă tra-
iul? Și dece să nu o facem atunci, când constru-
irea de locuințe ideale ar servi la consolidarea
muncii și la lichidarea crizei de după război?

Prin lucrările începute la noile clădiri sau
la reconstrucțiuni, precum arată revista Entre-
prise Francaise in numărul recent, aduc un venit
cu mult mai mult statului decât ar avea atunci
dacă noile clădiri ar fi impuse.

CONSTRUCTORII CLANDESTINI DE-
LA NOI SE BUCURA DE SPRIJINUL
AUTORITĂȚILOR IN LOC SĂ FIE
EXTERMINAȚI...

e. Clandestinitismul constituie o adevărată
plagă pentru industria noastră de construcții.
Cu atât mai de mirat este acest fapt cu cât in
conformitate cu legea construcțiilor construirii
se pot efectua numai de către arhitecți autoriza-
ți cari dispun de brevet industrial in regulă.
Legea există însă numai pe hârtie, in fapt si-
tuația se prezintă cu totul altfel. In Târgu-Mu-
reș de exemplu s'a întâmplat că s' au ridicat
clădiri cu etaje de către meseriași clandestini,
cari și-au procurat brevetul industrial pe baza
unor autorizațiuni ilegale.

Cine s'a gândit in Târgu-Mureș oare la
aceea, că tolerarea acestor anomalii pot peric-
lita vieți de om.

Autoritățile sunt datoare a lua apărarea in-
dustriașilor autorizați prin legi severe și prin
inflințarea de poliții contra meseriașilor
clandestini.

Lucrările clandestine trebuiesc oprite imediat,
iar materialele și sculele sechestrate, și

nu numai meseriașul clandestin trebuie as-
pru pedepsit dar și comandatorul lucrării.

ȘI VIAȚA NOASTRĂ FINANCIARĂ
ARE NEVOE DE REFORME...

f. Legea conversiunii a ruinat aproape băn-
cile. Aceasta nu ar fi însă cel mai mare rău,
însă prin faptul că creditul a fost sdruncinat
capitalul a fost cuprins de panică și s'a retras
din viața economică.

Defectele vechii noastre politici financiare
de deflațiune se arată mai bine când vedem că
in streinătate se înmulțesc din ce in ce mai mult
sistemurile inflațiunii. Păstrarea stabilizațiunii
ne a cauzat grele pagube.

In locul capitalurilor pierdute și ascunse
statul ar trebui să se îngrijească de noi capita-
luri. Acordarea de împrumuturi eftine pe ter-
men lung pentru lucrări edilitare este in primul
rând datorita statului. Olanda, Germania, Ang-
lia și America au înființat o sumedenie de in-
stituțiuni, cari ajută dezvoltarea construcțiilor
prin împrumuturi eftine.

Regulele care se potrivesc pentru celelalte

state cu o cultură dezvoltată, desigur, că se potriveşte şi pentru ţara noastră, deci putem cere cu tot dreptul că vitalitatea vieţii noastre financiare

Lucrările publice în regie să fie autorizate numai în cazuri urgente şi bine motivate...

g. Nu există nimeni care să nu perceapă necesitatea sistării imediate a efectuării lucrărilor publice în regie, fiindcă jignesc profund principiile societăţii cu baze capitaliste şi nici nu sunt economice.

Camera de Comerţ şi Industrie desigur sunt instituţiuni care au fost înfiinţate pentru protejarea intereselor sociale deci în primul rând este datorată lor a se pronunţa în această privinţă.

Oraşul Târgul-Mureş stă în fruntea oraşelor care permit lucrări publice în regie proprie.

Ne aminteşte capitalismul de stat a Sovietelor sistemul cu care duc la ruină industria şi constructorii din acest oraş.

Administraţia nici unui oraş nu poate servi scopuri proprii. O lucrare publică să fie chiar mai eficientă în regie şi atunci trebuie să se observe interesele cetăţenilor. Bine însă dar astfel de lucrări nici nu pot fi mai eficiente fiindcă este imposibil de a conduce din biroul lucrările de construcţie a oraşului şi a le efectua mai bine decât antreprenorul, care trebuie să se teme că nu se va primi lucrarea, dacă nu corespunde tuturor prescripţiunilor.

Clădirea nereuşită ridicată în regie proprie desigur că nu se va reconstrui de către inginerul conducător. Guvernul să nu autorizeze efectuarea lucrărilor publice în regie decât numai în cazuri excepţionale urgente bine motivate, când de exemplu s-ar periclita viaţa de om.

Sau dacă se ţine morţiş la lucrările în regie, atunci oraşele, comunele şi statul să angajeze la serviciul edilitar toţi antreprenorii de construcţie şi devine industria construcţiei monopol de stat. Însă tot atunci să dispună şi de organe de control şi să nu mai existe sistemul de neînchipuit de acum, că la o construcţie

aceiaşi persoană să fie şi conducătorul lucrării, şi planitorul, angajatorul de lucrători, casierul, controlorul şi dirigitorul chiar ea şi când şeful serviciului tehnic ar construi pentru persoana sa proprie.

Guvernul german a dat nu de mult un ordin, prin care prescrie, că

sistemul de stat bazat pe principiul proprietăţii particulare pretinde că autorităţile să nu permită efectuarea de lucrări în regie proprie, fiindcă numai astfel se poate aştepta că publicul să urmeze pilda bună.

PE CE SE BAZEAZĂ PUTEREA CARTELURILOR?

h. Este de nepriceput că

guvernele din trecut deosebi au protejat cu toată puterea cartelurile, cari bazându-se pe taxele de import proteguitoare, au sărăcit ţara cu preţurile lor de 3—400 la sută mai urcate ca preţurile mondiale?

Nimic nu justifică aceasta într-un stat, care în primul rând este un stat agrar. În Anglia o tonă de ciment ab London Cytl costă împreună cu folosirea sacului, cu profitul comerciantului detaliist împreună 40 şilingi, deci 960 de lei. Un vagon de ciment costă deci în Anglia 9.000 lei.

Despre ciment ştie fiecare că este ars din var şi lut şi apoi pisat. Pentru arderea unui vagon de ciment nu trebuie mai mult combustibil ca la o cantitate asemănătoare de cărămidă. Faţă de aceasta necesită cu mult mai puţină mână de lucru ca fabricarea de cărămidă.

Cum se poate explica atunci, că cu toată acţiunea puternică pornită de Dl. Ministru Manolescu-Strunga la noi preţul cimentului numai la 19.000 de lei s'a putut scădea când cantitatea, asemănătoare de cărămidă costă numai 1.400 lei.

Tot aşa este însă şi la fier, la tînchea, la cleiu, la ghips, la var şi la sticlă, cari sunt materiale prime la construcţii.

re să fie readuse la loc, că Statul să acorde împrumuturi eficiente pe lungă durată pentru încurajarea construcţiilor.

După cele de mai sus cine mai crede că plângerea noastră nu va fi degeaba? Că nu toate memoriile şi intervenţiunile noastre sunt de prisos? E plăcut de hârtia stricată dar şi de

Nem az etnikai rovat helytelen kitöltése miatt rótták ki a büntetéseket

Egyes tisztviselőknek minden olyan kijelentése, amely a kisebbségi román állampolgár alkalmazottak létszámát kifogásolja, kifejezetten törvényellenes.

Józan munkaadó nem ülhet fel a tulkapásoknak

Nincs nap, hogy ne olvassuk a napilapok hírei között, hogy az ipariügyi miniszter a kereskedelmi és ipari vállalatok igen nagy tömegét a román személyzetnek a vállalatokban leendő felhasználására vonatkozó törvény 7-ik szakaszába ütköző kihágás miatt megbüntette. A büntetések nagyobb része a hivatalos lapban megjelent megintestből áll, a megintés következtében a vállalatnak az említett törvény 7. szakaszában előírt kimutatást újból be kell terjesztenie a miniszternek, de olvasunk százazres, sőt milliós pénzbüntetésről is. Sem a napilapok, sem a nagyközönség, de

még az érdekeltek sincsenek tisztában azokkal, hogy a kiszabott büntetéseknek mi képezi az indokát.

Miután a büntető rendelkezések a román személyzet alkalmazásáról szóló törvény 7. szakaszába ütköző kihágást állapítanak meg helyesnek tartjuk a szakasz ismertetését. Ez a szakasz semmi mást nem ír elő, mint azt, hogy a törvény hatálya alá tartozó vállalatok a kereskedelmi és ipari ügyi miniszter által előírt alakú és tartalmú kimutatás pontos kitöltése és beküldése útján kötelesek az alkalmazott személyzetet a minisztériumnak bejelenteni.

MI A BÜNTETÉSEK ALAPJA?

Mivel olyan vállalatok is szerepelnek a megbüntetettek névsorában, amelyek a kimutatásokat az ipariügyi minisztériumnak beküldötték, feltételezhető, hogy a megintés, mint a törvény által szabályozott elsőfokú büntetést a minisztérium a kimutatások gondatlan kitöltése miatt alkalmazta s ugyancsak az okból hívta fel a megbüntetett vállalatokat kimutatásaik újbóli bejelentésére. Minthogy a kimutatásban a napilapok által sokat emlegetett etnikai rovat is szerepel, felmerülhet a kérdés, vajjon a minisztérium nem ennek a rovatnak helytelen kitöltése miatt alkalmazta-e az elsőfokú büntetést. A minisztérium a büntetés kiszabása alkalmával nem indokol, e tekintetben tehát csak feltevésekre és következtetésekre szorítkozhatunk. Jól értesült körök véleménye szerint

az etnikai rovat mikénti kitöltésének kérdése a büntetés kiróvásának nem képezheti alapját.

A minisztérium a büntetéseket nem helyszíni ellenőrzés, hanem a kimutatás tartalma alap-

MIT BÁNOM ÉN?

Döcög és Döcög néznek az utcán. Egy szerre az asszony megáll és így szól:

— Móríc, kezd esni.

Döcög vállat von és nem szól egy szót sem. Mennek tovább. Kis idő múlva az asszony újra megszólal:

— Móríc, már esik.

Döcög erre dühösen rákiabál az asszonnyra:

— Mit bánom én? Menj be egy kapu alá és

igazítsd meg a...

időpárt pierdut cu studierea problemelor economice...

Stiu foarte bine că Camera de Comerţ şi Industrie, care mi-a cerut acest raport indeplineşte locul unui sfătutor. Totuşi ştiu însă că la locul în drept aceste sfaturi nu se urmează. Totuşi am făcut acest raport din respectul care-l port instituţiei Camerei de Comerţ şi Industrie şi ţinând seamă de conducătorii vechi ai Camerei, faţă de cari sunt cu cea mai mare recunoaştere.

ján az íróasztalon elfekvő adatok megvizsgálása után alkalmazta. A kimutatásokat vizsgáló tisztviselőnek semmi adat nem állott az etnikai rovat ellenőrzése szempontjából rendelkezésére, így nem is állapíthatta meg az íróasztalánál azt, hogy a beírt etnikai adatok helyesek-e vagy sem, kizárólag azt állapíthatta meg tehát, hogy a rovatokat nem töltötték ki előírászerűen s az elsőfokú büntetést emiatt kellett alkalmaznia.

FELELŐTLEN EGYÉNEK MAGAN- AKCIÓJA

Tudjuk, hogy az érdekeltek úgy az elsőfokú megintés, mint a másodfokú pénzbüntetések elleni jogvédelem útját ismerik és érvényesítik. Ezért a közleményünknek nem az a célja, hogy az érdekelteket felvilágosítsa, hanem az, hogy a nagyközönség ismerje meg a tényleges helyzetet s a büntetések alkalmazásáról szóló közlemények olvasásakor ne vonjon le téves következtetéseket.

Hangsúlyozzuk, hogy a román személyzet alkalmazását biztosító törvény olyan rendelkezést, amely bárkinek is előírja, hogy vállalatában az alkalmazottak alkalmazása, vagy elbocsátása tekintetében különbséget tegyen etnikai szempontból román vagy magyar kisebbségi állampolgár között, nem tartalmaz. Senki azért, mert kisebbségi román állampolgár alkalmazottat alkalmaz, ha azt százszázalékban is teszi, avagy azért, mert ezt a miniszteri kimutatásban a ténylegnek megfelelően ki is mutatta, meg nem büntették és megbüntetni nem fognak. A törvény alkalmazására rendelt vagy más tisztviselők:

minden olyan kijelentése, magatartása, amely a kisebbségi román állampolgár alkalmazottak létszámát kifogásolja, kifejezetten törvényellenes

és nyugodtan állapíthatjuk meg: az ilyen magatartás nem a törvény rendelkezéseinek alapuló hivatalos, hanem a numerus valahol pszichózisban gyökerező egyéni akció.

A kormány l'Independence Roumaine című felhivatalos jellegű Bucuresti-i napilapban a maga részéről is kijelentette, hogy minden akció csak felelőtlen egyének magánakciójának tekint.

Biztos tudomásunk van azonban arról, hogy a hivatalos téjékoztatások ellenére a törvény végrehajtásával megbízott közegek, valamint mások, akiknek a törvény alkalmazásához semmi közük nincs, a rendelkezésekre álló közhatalom erkölcsi súlyával igyekeznek a nagyközönséget olyan irányban befolyásolni, hogy a kisebbségi román állampolgárok alkalmazása tekintetében, ezek megélhetését fenyegető álláspontot foglaljon el. Hallottunk esetekről, amelyek azt igazolják, hogy egész sora létesült az állás-szerző tözdeknek. E törekvésekkel szemben ismételtén a kormány felhivatalos napilapjában közöltekre mutatunk rá s az érdekelteket arra hívjuk fel, hogy azt az álláspontot tegyék magukévá.

Nagyon régen nem barlanglakó

már az ember és mi mégis...

Kiábrándító helyzetjelentés hazai építőiparunk múlt évi meneteléről

Általános drágulást idézett elő a forgalmi adó, a magas vasuti szállítási tarifa és valósággal a mélypont alá süllyesztette építőiparunk munkaforgalmát az új épületek adómentességének megszüntetése.

Miért nem veszik észre a külföldi példákat?

Irta: CSISZÁR LAJOS.

Alábbiakban a hazai építőipar múlt évi meneteléről állítottam össze a tárgyumuresi iparkamara kérésére rövid jelentést, amelyet a kérdés óriási gazdasági fontosságára való tekintettel az iparos közvélemény számára is hozzáférhetővé óhajtok ezúton tenni.

A hazai építőipar menetelét az okok egész sorozata hátráltatta a múlt év folyamán. Ezeket az okokat rövid áttekintés végett a következő pontokban állítottam össze:

1. Az általános világgazdasági krízis.
2. A forgalmi adó antiazociális árdragító hatása.
3. A vasuti szállítási díj indexszáma eléri a 300 százalékot.

4. Az új épületek adómentességének megszüntetése.

5. A hatóságok országsszerte türik a kontáripar felburjánzását.

6. A hitelélet krízise.

7. Új házak építésére, megújítására, mezőgazdasági épületek rekonstrukciójára és a mezőgazdaság industrializálására szükséges olcsó annuitásos kölcsönök nyújtása a pénzintézetek teljes legyengülése miatt csaknem 100 százalékosan lehetetlenné vált.

8. Középitkezések házikézelésben való végeztetése.

9. A mai világpiaci és a háború előtti áraknál 3-400 százalékkal drágábbak a kartellszervezetek kezében levő építőipari anyagárak.

Miért mostoha gyermek a hazai építőipar?

A fent felsorolt hátráltató okok kiküszöbölésére, annak ellenére, hogy a helyzet kritikus, adódik bizonyos lehetőség. Ez a lehetőség azonban csak az általános gazdasági helyzet teljes ismereténél alapul vétele mellett használható ki. Alábbiakban tehát az okok részletesebb kifejtésével igyekszem a bonyolult problémát szintén pontokba foglalva megvilágítani.

a. A gabonaárak zuhanása az építőiparra is katasztrófális hatást gyakorolt. Az árak itt is folytonosan lefelé vibrálnak. Általános stagnálás, senyvedés. Az 1933-ik évvel szemben ugyancsak süllyedni kezdett az árak, és az 1934-ik év folyamán.

MIÉRT VAN DRAGULÁS AZ EGÉSZ VONALON?

b. Súlyosbitja a helyzetet

a forgalmi adó, amely az egész vonalon általános drágulást idézett elő.

Az építőipar a gazdasági élet legfinomabb szegmográfiája. Ez a szakma érzi meg legelőbb és a legpontosabban a legkisebb arányú tendenciát is, amely a gazdasági élet elevenébe vág, vagy azt érti.

Az építés fellendülése nemcsak az ezen iparág által foglalkoztatott 34 szakma üzőinek ad munkát és boldogulást, hanem az egész ország gazdasági életét is képes egyben megújítani.

Nem közömbös tehát, hogy a forgalmi adó azonnali megszüntetésével és ezáltal általános olcsóbodás megindításával orvosoltassék a jelenlegi kritikus helyzet.

c. Hasonlóképpen állami intézkedést igényel a C. F. R. szállítási díjainak a mai 300-as indexszámról a külföldön mindenütt érvényes háború előtti díjakra való leszállítása. Be kell látniuk végre az illetékeseknek, hogy a normális gazdasági életre való visszatérést az államnak kell kezdeményezni.

Ha olcsóbb lesz az építőanyag fuvardíja, alacsonyabbak lesznek az építőanyagok árai is, fellendül az építési kedv és országsszerte

megindul az építkezés.

Az államnak e téren még áldozatokat is érdemes volna hoznia, mert olcsó szénrel például igen olcsó építőanyag volna előállítható, stb.

ÉS MEGVONTAK AZ ADÓKEDVEZMÉNYEKET IS...

d. Valósággal

mélypont alá süllyesztette az építőipart az új építkezések adómentességének megszüntetése.

Minden állam a legnagyobb erőfeszítéssel törekszik arra, hogy fokozza az építési kedvet, mert hiszen

az építkezés meginduló munkája tulajdonképpen a háború utáni krízis leghatásosabb likvidálása.

A szabályozási vonalakba eső házak újraépítése és a városi forgalom belterjessé tétele végett bizonyos vonalakon

külföldi mintára harminc évig terjedő adókedvezményrel kellene az ipari beruházások elől huzódózkodó tőkét előkedvezni.

Rosszul kihasznált értékes telkek beépítése, régi házak modernné tétele, megújítása tömérdek munkaalkalmat szolgáltatna és óriási mértékben előmozdítaná a konszolidáció bekövetkezését. Ez azonban csak nagyobb adókedvezmény és az állam által nyújtandó kedvező kölcsönök által érhető el.

Miért szüntették be országunkban az új épületek adómentességét? Mert

a régi házak tulajdonosai panaszkodtak, hogy az újonnan épülő modern lakások miatt nem tudják bérbe adni ingatlanukat.

Megdöbbentő az adókedvezmény megvonásának ez az indoklása, mert el sem képzelhető olyan állami intézkedés, amely nagyobb ellensége lenne minden fejlődésnek, mint ez a retrográd lépés. Harminc év alatt az életváltozás, a fejlődés és higiénikus kíváncsiak miatt mindennemű épület avulttá válik. A régi házak modernné tétele ezért részesítendő feltétlenül adókedvezményben.

A RÉGI HÁZAK MEGÉRTÉK A LEBONTÁSRA...

A régi házak 99 százaléka nedves, keresztmetszet nélküli szellőztetésre alkalmatlan, beosztása a modern igényekre nem idomítható, sőt, hideg, régen megérett a lebontásra, vagy legalább alapos átalakításra. Erről a problémáról mondta a Britt Királyi Építészeti Testület elnöke a hatóságoknak, hogy

nagyon régen nem barlanglakó már az ember...

Miért ne lakjunk egészséges, száraz, jó beosztású és az életet derűsítő lakásokban? És miért ne tegyük ezt akkor, amikor ezeknek az ideális lakásoknak felépítése a munka, a konszolidáció és a háborús krízis likvidálását is szolgálja?

Az új építések, javítások által keletkezett munkával, mint azt az Entreprise Francaise c. szakfolyóirat számszerűleg kimutatja legutóbbi számában, lényegesen több jövedelmet hajtanak az államnak, mint amennyit az beszedett volna, hogyha az új építkezések is adó alá esnének.

IRTÓ HADJÁRAT HELYETT HATÓSÁGI VEDELMEZ ÉLVEZ NALUNK A FEKETE ÉPÍTKEZÉS...

e. A kontárság valóságos rákfenéje országunk építőiparának és egyetlen orvosság van elölene, hogy hatósági uton irtassék ki. Az építőiparban azért megdöbbentő a fekete munkának ez a nagyfokú elharapódzása, mert az építési törvény értelmében építkezési munkát csak képesítéssel és megfelelő iparendéllyel szabad végezni.

A törvény betűi azonban csak a papíron szerepelnek,

a valóságban egészen más a helyzet. Tárgumuresen például a hatóságok szemét hunytak, amikor falusi kontáriparosok törvénytelen uton szerzett építőmesterei iparendéliek alapján emeletes házépítéseket végeztek. Előfordult, hogy Tárgumures város tanácsa két ízben is, egyszer 27542/934. XII. 7. egy másik alkalmával pedig 2243/935-I. 31 számú végzésével szüntette be kontárok által végzett építési munkálatokat.

A munkabeszüntetések azonban akkor történtek meg, amikor a házak már elkészültek, illetve amikor a téli hideg miatt az építkezést ugysem lehetett volna tovább folytatni.

Ki gondolt Tárgumuresen a fenti anomáliák eltűrésénél arra, hogy az építőiparban legkisebb hiba is katasztrófális következményekkel jár, mert emberéletekbe kerülhet?

Szigoru törvény, a kontárokat üldöző rendőrség felállítása által kell megvédeniök a hatóságoknak a tanult építőiparost.

A kontármunkát azonnal be kell szüntetni, az anyagot, szerszámot elkobozni és

nemcsak a kontárt, hanem annak megbízóját is súlyos büntetéssel megérni.

Csak ezeknek az intézkedéseknek szigorú végrehajtása idézheti elő, hogy a hatóságokkal szemben a közönség ismét visszanyerje régi bizalmát és hogy az építőipari szakma, amely katasztrófálisan csuszlik lefelé a lejtőn, ismét visszanyerje magas színvonalát.

REFORMRA SZORUL A HITELÉLETUNK IS...

f. A konverziós törvény a bankokat jórészt tönkre tette. Ez még nem volna a legnagyobb baj, de ugyanakkor azáltal, hogy a hitelélet leromlott, a pénztőke pánikszzerűen kimenekült a gazdasági élet ereiből.

Régi deflációs pénzügyi politikánk hibáit élénken illusztrálja, hogy a külföldön mindinkább előtérbe jut különböző államoknál az inflációs rendszer.

A stabilizáció erőltetése súlyos károkat idézett elő, amelyeket betetőzött a bekövetkezett konverzió tömérdek visszafordítása.

Az elveszett és elbujt tőkék helyébe új tőkék nyújtásáról kellene az államnak gondoskodnia.

Építkezési munkálatokra, amelyekben a magánvállalkozás megtalálja a maga számítását.

sát, hosszulejáratu és olcsó annuitásos kölcsön nyújtása elsősorban állami feladat.

Hollandia, Németország, Anglia, sőt Amerika is egyre mássá alakítja meg a maga pénztárait, amelyek különösen kislakások építésére nyújtott olcsó kölcsönökkel sietnek segítségére az építőipar fellendítésének. Nemcsak adókedvezményekkel adóznak e téren, hanem milliós hozzájárulásokkal is. Tudomásul vesszük, hogy az egészséges kislakás emeli a nép egészségi színvonalát, hozzájárul a nép szaporodásához és fokozza a

tömegek boldogulását.

A fentiek után természetesen, hogy azok a szabályok, amelyek érvényesek a világ valamennyi nagykultúrájú államára, érvényesek a mi országunkban is és így teljesen indokolt, hogyha azt kívánjuk,

állítsuk vissza hazai hitelünket régi vitalitása által, hogy állami hozzájárulás segítségével olcsó és annuitásos állami építési kölcsönök nyújtsanak.

Házi kezelésű közmunkát csak indokolt és sürgős esetekben engedélyezzen a kormányzat...

g. Ki nem látna be, hogy

a házi kezelésben végzett közmunkák azonnali intézkedéssel országsszerte beszüntetendők, mert mélyen sértik a polgári államrend eszméi alapját és gazdaságilag is a legtöbbet nem fizetődnek ki.

A kereskedelmi és iparkamarák kétségtelenül a polgárság érdekeinek védelmére alakított intézmények és így elsősorban az ő feladatuk, hogy ebben a kérdésben felemeljék tiltakozó szavukat.

Különösen Targumures város jár elől az ilyen házi kezelésű közmunkák vezetésében.

Valósággal Szovjetország államkapitalizmusára emlékeztet az a rendszer, amellyel ebben a városban mesterségesen teszik tönkret a jobb sorsra érdemes építőiparosságot.

Ha ez így megy tovább, hozzászoktatják a közönséget, hogy a bolsevista munkarendszer jobb, mint az egyéni munka elvén alapuló mai polgári gazdasági rend.

Valósággal nevetséges az az állítás, hogy a házi kezelésben végzett munka olcsóbb, mint a közintézmény magánvállalkozónak adja ki a megbízást a vállalkozótól megkövetelt garancia ellenében. Targumuresen állít ugyan össze a városi mérnöki hivatal bizonyos statisztikai kimutatásokat, amelyek állítólag azt bizonyítják, hogy a házi kezelésű építkezések a középítkezés legolcsóbb megoldása, de ezeket a statisztikai kimutatásokat hét pecsét alatt őrzik, azokat eddig egyetlen szakember sem nézte át, így az érdekelt urak fenti „szakvélemény”-e legalább is egyoldalúnak minősíthető.

Egyetlen város háztartása sem lehet öncél. Abban az esetben is, hogyha tényleg olcsóbb volna a házi kezelésű közmunka, akkor is elsősorban a polgárok jólétét kell szem előtt tartani a városi gazdálkodás irányítóinak. Igen ám, de ráadásul nem is olcsóbb, hanem összehasonlíthatatlanul drágább a házi kezelésű közmunka. Ez nem is csoda. A kötelező irodai munka elvégzése mellett iróasztal mellől dirigálni a városi építkezések munkálatait és azt jobban elvégezteni, mint a vállalkozó teszi, akinek félnie kell, hogy a munkáját nem veszik át, ha az nem felel meg mindenben az előírásoknak: teljes keptelenség!

A közmunkák házi kezelésben végzetése tarthatatlan márcsak azért is, mert a mérnöki hivatal alkalmazottainak százezres pénzösszegek kezelésére ad alkalmat. Az elszámolások így előálló kései sok vitára adnak alkalmat és tömeges pletykát vonnak maguk után. A rosszul sikerült épületet a házi kezelésű építkezést vesztő mérnök-hivatalnok természetesen sohasem bontatja le és kollégájuk presztízse miatt nem teszik ezt meg hivatalnok-kartársai sem. Ezzel azonban, hogyha a vállalkozó munkája nem sikerült, nemcsak jogos, hanem köteles is lebontatni a mérnöki hivatal az olyan épületet, amelynek építésénél súlyos műhibát követtek el.

Házi kezelésű munkát csak életveszélyt elhárító és igen sürgős esetekben engedélyezzen a kormányzat.

Vagy ha már benne vagyunk a házi kezelés malmában, akkor vegyük fel a városok, a községek, az állam a maguk mérnöki karába valamennyi építési vállalkozót és legyen állami monopólium az építés. Legyen azonban ugyanakkor külön szervezete, amely a középítkezéseket felül is bírálja és zárással ki a házi kezelésben végzett közmunkáknál jelenleg uralkodó tarthatatlan helyzet, hogy

szeknél az építkezéseknél ugyanaz a személy,

a művezető, a tervező, a kivitelező, a munkásfelvevő, a pénztárnok, az ellenőr és a dirigens, mintha csak a mérnöki hivatali főnök a saját maga részére építene.

A német kormány közelmúltban adott ki egy rendeletet (lásd: Note Periodique ezévi februári számát), melyben előírja, hogy

az egyéni munka elvén alapuló államrend megköveteli, hogy valamennyi közhatóság tartózkodjék a házi kezelésű közmunkák végzetésétől, mert a közönségtől is csak így várható, hogy a jó példát kövesse.

MIN ALAPSZIK A KARTELEK HATALMA, AMELY LEGYÜRTE AZ IPARÜGYI MINISZTERT IS?

h. Érthetetlen, hogy a múltban

miért védte és támogatta minden erejével a mindenkori kormány országunkban azt a pár kartellt, amelyek a védvámokra támaszkodva, a világpiaci és békéiárak 8-400 százalékos drágítása mellett, valósággal kifosztották az országot?

Semmisem indokolja ezt egy olyan államban, amely elsősorban mezőgazdasági jellegű. Angliában ab London City egy tonna (1016 kgr.) cement zsákhasználatával és a detailista kiskereskedő hasznával együtt az építés színvonalán 40 shillingbe, tehát 960 leibe kerül. (lásd Nationala Builder 1935. májusi számát). Egy vagon cement tehát Angliában 9600 lei. Ezek mellett az árak mellett, mint azt több ízben és több újságban megírtam, az angolai cementgyárak százmillió oszlatékokat tudnak nyújtani évről-évre a maguk részvényeseinek.

Szövetkezetbe tömörül Salonta valamennyi husiparosa

Salonta Mare husiparosai közelmúltban sorsdöntő elhatározásra jutottak. Kimondották, hogy a kritikus gazdasági viszonyok ellensúlyozása céljából veszendő egzisztenciájuk megvédése érdekében szövetkezetbe tömörülnek.

Az elmúlt héten tartották meg példamutató gyűlésüket a salonta marei ipartestület helyiségében. A gyűlésen huszonhárom önálló iparjoggal bíró salontai hentes és mészárosmester jelent meg. Az értekezlet egyhangulag Pápai Jánost választotta meg elnökül, míg az ügyek intézésével, mint a létesítendő szövetkezet ügyvezető elnöke: Balogh Imre lett megbízva. Titkár Ritter Vilmos, Pénztárnok Bondár Sándor, ellenőrök: Tóth István és Dániel József lettek.

A szövetkezés alapelve azon nyugszik, hogy

A cementről mindenki tudja, hogy agyag és mész keverékéből égetett és őrölt por. Egy vagon mennyisége körülbelül kétezer téglának felel meg. Kiegyetítéséhez sem kell több fűtőanyag, mint amennyit ennyi téglák kiegyetítése igényel. Ezzel szemben a cement előállításánál lényegesen kevesebb munkaerőt használnak fel, mint a téglagyártásnál. A cementanyag őrését nálunk a legtöbb helyen ingyen vízierő végzi.

Hogyan érthető meg ezek után, hogy Manolescu Strunga miniszter erőteljes akciója ellenére is csak 19000 leire sikerült leszorítani a hazai cementárakat, mikor a fent említett 2000 téglák mindössze 1400 leibe kerül?

De így van ez a vasnál, a bádognál, az enyvénél, a gipsznél, a mésznél és az üvegnél is, amelyek mint a legfontosabb építési anyagok, az élelmiszerekkel egyenlően elsőrendű fontosságú közszükségleti cikkek.

Amikor olvastuk, hogy az ipari miniszter megkezdte a harcot a cementkartell ellen, őszinte örömmel lélegzettünk föl és szívünk mélyéből gratuláltunk Manolescu Strunga hősiességéhez.

A kartellek letörése azonban úgy végződött, hogy a cement ára métermázsaként 25 leivel drágább lett...

A fentiek után ki akad, aki még hinni tudna abban, hogy nem hiábavaló a mi panaszaink örökös hangoztatása? Hogy nem felesleges valamennyi emlékiratunk és intervenciónk? Kár a papírrt, amit a memorandumok írására elfogyasztunk, de még nagyobb kár az időért, amit a bonyolult közgazdasági problémák átgondolása és a fáradságos eszmunkával kiagyalt megoldások fogalmazása igényel...

Tudom, hogy a mélyen tisztelt kereskedelmi és iparkamarának, amely ezt a helyzetjelentést tőlem bekérte, tanácsadó szerepet szánt a törvény. Ennek ellenére tisztában vagyok azzal is, hogy ezeket a tanácsokat illetékes helyeken nem fogadják meg. Hogy mégis megszövegeztem és illetékes helyére juttattam hazai építőiparunk elmúlt esztendejéről ezt a teljesen céltalan és hiábavaló helyzetjelentést, tettem ezt a targumuresi kereskedelmi és iparkamara jellegének kijáró komoly tiszteletből és a kamara régi vezetőségére való tekintettel, amely iránt a magam részéről is mindenkor a legnagyobb elismeréssel vagyok.

Ne felejtse el!

A „MERCUR”
cipőáruházban

ARAD,

(Piata Avram Iancu 21.)
Kisiparosok által készített

elegáns

cipőt kaphat

olcsó árban!

amíg most 23 önálló iparos külön-külön üzletet kénytelen fentartani, hogy valahogy megéljen, a 23 üzlettulajdonosnak külön-külön kell adóznia, külön-külön kell a vásárokat járniuk, hogy vágójárogatót vásároljanak, — addig abban az esetben, ha a szövetkezet megalakul, úgy tervezik, hogy legfeljebb 10-12 üzletet tartanak fenn a város megfelelő részeiben, ahogy ezt a szükséglet kívánja, — kisebb személyzetrel tudnak majd dolgozni, kevesebb boltbért kell fizetniük, — ugyyszóval a felére redukálódik a ma fennálló 23 üzlet bére és így sokkal előnyösebb anyagi helyzetbe kerülnek.

A mesterek, ki-ki anyagi tehetségéhez mérten megfelelő tőkét adnak be a szövetkezet pénztárába, ahonnan az üzemet finanszírozzák és mindenki a befektetett tőke arányában részesül a tiszta jövedelemből. Természetesen a fizikai munkából mindegyik mester egyenlő arányban vesz ki részét.

A salonta-marei husiparosok sorsdöntő kísérletének fejleményeire még visszatérünk.

SZABADELVUEK.

Kohannak azt mondja egy ismerős:

— Látja, Kohn ur, én keresztény ember vagyok, mégis megeszem a söletet.

— Oh, én sem vagyok elfogult vallási ügyekben, — válaszol Kohn.

— Hogy-hogy?

— Mostanában csaknem minden követelésemet keresztényeknek vetek.

Mit ír elő a törvény az adókiivetésnél szereplő könyvszakértők működésére?

Mikor és milyen hatáskörrel szerepelhetnek a könyvszakértők. — Mi az eljárás, hogyha az adóalany könyvszakértő kiküldését akarja kérni?

Az adóalany nem választhat könyvszakértőt, csak annak kiküldését kérheti

Az 1935. április 1-én módosított adótörvény 82-ik szakasza értelmében, csak a felelősségi bizottságok delegálhatnak könyvszakértőket, — amennyiben az adófelelősségek elbírálásánál szükségük van könyvszakértői jelentésre.

Ilyen kiküldetéseket csupán olyan könyvszakértők kaphatnak, akik az illető Kerületi Könyvelői Testület ajánlatára a pénzügyminisztérium által jóváhagyott névjegyzékben fel vannak véve.

Az adók évenkénti kiivetésére első fokon delegált fiskus-közegek a törvénymódosítás folytán, az idén már nem vehették igénybe a könyvszakértők segítségét, akiket a kincstár díjazott.

A felelősségi bizottságoknál az a törvényes gyakorlat áll fenn, hogy

a szabályosan vezetett kereskedelmi könyvek alapján adózó iparosok és kereskedők felelősségeinek tárgyalásánál állandóan jelen van egy havonként delegált könyvszakértő.

Ezt a könyvszakértőt a kincstár díjazza. Feladata, hogy az adófelelősségi tárgyalások folyamán felmerülő, gyorsan elintézendő könyvviteltechnikai kérdéseknél szakszerű felvilágosításokkal szolgálhasson a felelősségi bizottságnak.

Ha a felelősségi elbírálásánál részletes könyvszakértői jelentésre van szükség, a felelősségi bizottság az adóalany költségére olyan könyvszakértőt rendelhet ki, aki a helyszínen tart könyv vizsgálatot.

Abban az esetben, ha az adóalany felelőssége dacára a felelősségi bizottság is mellőzi a könyveket és az adótörvény 89-ik szakaszának 2-ik b) pontja értelmében összehasonlító becslés alapján akarja kivetni az adót,

joga van az adóalanyának kérni a könyvszakértő kiküldését.

A könyvszakértői díj nagyságát a felelősségi bizottság állapítja meg.

A könyvszakértőket a hivatalos névjegyzék szerinti sorrendben a felelősségi bizottság delegálja, minél fogva

az adóalany nem választhat könyvszakértőt.

Ha az adóalany a felelősségi bizottsághoz be-terjesztett könyvszakértői jelentést érdekel szem-pontjából sérelmesnek találja,

kérheti ellenkönyvszakértő kiküldését is.

De az ellenkönyvszakértőt sem választhatja, mert azt is az adóalany költségére ugyancsak a felelősségi bizottság delegálja.

A végrehajtási utasítás 260-ik paragrafusa szerint a pénzügyminisztérium által kinevezett, minden delegált könyvszakértőnek a maga működésének megkezdése előtt, évenként esküt kell tenni, hogy pártatlanul fogja teljesíteni megbízatását. Ha mégis részrehajlónak találja a felelősségi bizottság a könyvszakértői jelentést, megfoszthatja jogérvényétől és hivatalból feljelentheti a könyvszakértőt az ügyészségnek. Ez a feljelentés, 2 évig tartható büntetőbíráskodást vonhat maga után.

Jogérvényét vesztheti a könyvszakértői jelentés abban az esetben is, ha a könyvszakértő túllépi azt a technikai hatáskört, mely számára ki van jelölve.

A végrehajtási utasítás 261-ik paragrafusa értelmében a jogérvényétől megfosztott könyvszakértői jelentés esetében a felelősségi bizottság más könyvszakértőt rendelhet ki.

Az adótörvény 89-ik szakasza 2-ik pontjának 4-ik bekezdése szerint, a felelősségi bizottságnak kötelessége tekintetbe venni a pénzügyminisztérium által kinevezett delegált könyvszakértő jelentését. Ha a jelentés az adóalanyra nézve ked-

vező konklúziója dacára is mellőzné a könyveket, úgy indokolnia kell, hogy miért nem fogadta el azokat az adókiivetés alapjául.

Előfordulhat az az eset is, hogy a felelősségi bizottság az adóalap megállapításánál mellőzi a könyveket anélkül, hogy az adóalany kérésére és költségére delegálna a szakértői jelentés elkészítésére egy arra illetékes könyvszakértőt. Ilyen és más hasonlóan

erőszakos, vagy téves esetben az adóalany-nak recurs-sal kell élnie.

Van már ugyanis elég precedens arra, hogy

a recurs folytán a tábla megsemmisítette az adófelelősségi bizottság határozatát és utasította ugyanazt a felelősségi bizottságot, hogy újból tárgyalja le a könyvek alapján adózni akart adóalany adóügyét.

Egy adott esetben a recurs miatt lefolytatott újabb adótárgyalás azzal a következménnyel jár, hogy a felelősségi bizottság kénytelen volt könyvszakértőt delegálni a könyv felülvizsgálására és az eredmény az volt, hogy

a felelősségi bizottság a könyvszakértői jelentés értelmében felére szállította le az összehasonlító becslés alapján ugyancsak általa már korábban kivetett adót.

Függetlenül az adókiivetési hivatalos eljárástól, természetesen szabadságában áll, sőt ajánlatos is az adóalanyának idejekorán kérni adótechnikailag is jártas könyvszakértő véleményét, mert az föltétlenül értékes utbaigazításokkal szolgálhat.

Közl: KLEIN JENŐ, Oradea.

Petroseniben is békés egyetértésben tolyik az ipartestület közérdekű munkája

Egyetlen ellenzéki hang sem hangzott el az évi közgyűlésen az ipartestület további munkássága ellen, csak a magas adókat kifogásolták.

Kik lettek az új vezetőség tagjai?

A Petroseni és Járásí Ipartestület, amely számtalan ízben bizonyította be hasznos és értékes munkáját, amelyet az iparos érdekek felkarolásával biztosított mindenkor magának, múlt vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését. A gyűlésen az iparosság nemcsak Petroseniből, hanem Lonea és Petrila községekből is nagy számban vett részt és hivatásához illő komolysággal tárgyalta le a napirendi pontokat. A közgyűlést egyetlen incidens, vagy kihívó hang nem zavarta meg. A megjelent kisiparosság becsületes állampolgári kötelezettséggel teljesítette kötelességét. És meg kell állapítani, hogy a közgyűlés a testvériség jegyében zajlott le. A megjelentek nemzeti színekre való tekintet nélkül egyetlen szempontot tartottak szem előtt, hogy munkájukkal elősegítsék a járás iparostársadalmának előhaladását.

A közgyűlésen megjelent a hatóságok részéről Moga Ionel dr. Petroseni város polgármestere, Tocaci Ioan, Petroseni járás főszolgabírája és a helyi Sfatul Negutorenc részéről Pop Emil elnök, valamint Mody János, a Sfatul titkára.

A gyűlést Muntean Teodor testületi elnök nyitotta meg. Mielőtt azonban a napirendi pontok tárgyalására került volna a sor, az elnök kegyelmes szavakkal emlékezett meg a nemrég elhunyt Oprea Nicolae városi főjegyzőről, mint az első fokú iparhatóság főtisztviselőjéről.

Az elnök ezután megtartotta beszámoló beszédét az ipartestület elmúlt évi működéséről. Felsorolta mindazokat az intézkedéseket, amelyeket a testület az elmúlt évben a kisiparosság érdekében végzett. A közgyűlési beszámolót a jelenlevők tudomásul vették. A pénztári jelentést Borsy János testületi pénztáros olvasta fel. A közgyűlés ezt is egyhangulag tudomásul vette.

A különböző jelentések megtétele után a közgyűlés megadta a felmentvényt a régi vezetőségnek és egyhangulag a következő új vezetőséget választotta meg: Todea Nicolae, Kurko János, Radu Ioan, Almásy Árpád, Konka Ferenc, Dénes Gheorghe, Schlet Ede, Stan Solomon, Liszka János, Sajovits Ezra, Stanciu Rémus, Hribal Ioan, Farkas Ioan, Krachtusz József, Morar Ioan és Muntoi Ioan. Számvevők lettek: Borsy János, Jurca Alexandru és Vasince Ioan. Pénztárnok lett Grosz Jakab.

Az újonnan megválasztott vezetőség teljes egészében garancia arra nézve, hogy a járási ipartestület ismét jó kezékbe került. A vezetőség minden tagja közismert és tiszteletben álló iparos, akik mindig szem előtt tartják a kisiparosság érdekeinek megvédését.

A napirendi pontok tárgyalása után

ványok és felszólalások következtek. A felszólalók sérelmesnek találták az adókiivetéseket és kérték a testület elnökségét, hogy illetékes helyen járjanak közbe a sérelmek orvosoltatása érdekében. A felszólalók panaszaira dr. Moga Ionel polgármester válaszolt, aki kijelentette, hogyha történnék is hibák a téren, meg kell állapítani, hogy az adókiivetések legnagyobb részben közmegelégedésre történtek. Ha azonban valaki úgy érzi, hogy erején felül adózik, úgy a felelősségi tárgyalásánál föltétlenül orvosoltatnak azok.

Dr. Moga Ionel polgármester választ a közgyűlés tagjai egyhangulag és meglelégedéssel tudomásul vették, majd Muntean elnök megköszönte a jelenlevők bizalmát és a közgyűlést bezárta.

MAGYARAZAT.

— Mondd, apuka, az öreg asszonyok miért mondják a nevük előtt, hogy özevgy és az özevgy férfiak miért nem mondják?

— Ez onnan van, mert az özevgy asszony tudatni akarja a világgal, hogy újra eladó, az özevgy férfiak pedig egy csöpp kedve sincs újra megválni.

Elutasították egy cernauti építőmester kontenciós perét.

Káhn Mózes Cernauti-i építőmester kontenciós pert indított a közoktatásiügyi miniszter ellen oly célból, hogy a bíróság semmisítse meg az építőmesterekre (Baumeister) vonatkozóan kiadott 54.363—934. számú miniszteri rendeletét.

A bíróság elutasította a keresetet. Megállapította, hogy a kérdéses rendelet általános intézkedéseket tartalmaz, így a felperesnek nem volt joga ezt saját személyében megtámadni.

A határozat közérdeklő kérdésként és bányai építőmestereket is.

VEGELADAS

Kohn és Grün találkoznak. Kohn kérdést:

— Hogy vagy?

Grün panaszodik:

— Volt két házam, kénytelen voltam eladni. Volt autóm, kénytelen voltam eladni. Voltak szerezim, kénytelen voltam eladni.

— Na és a feleséged?

— A feleségem? Azt is eladnám. Mennyit adsz érte?

— Semmit.

— Stimmt. A tied.

Nincs adóhalasztás...

A pénzügyminisztérium újabb rendeletet bocsátott ki az 1934—35. évi adóhátralékok kifizetésére vonatkozólag. A rendelet az ez év április 17-én hozott 23158. számú határozat 1. szakaszának a módosítása és így szól:

Az 1934—35. évi adóhátralékok legkésőbb június 1-ig kifizetendők. Ezeknek az adóknak kifizetésére semmiféle halasztás vagy a végrehajtások felfüggesztése nem engedélyezhető. A fent említett rendelkezés egyéb szakaszai változatlanul érvényben maradnak. A pénzügyminisztérium fenti határozatáról egyébként körrendeletben értesítette a pénzügyigazgatóságokat, annak szigorú betartását kérve. A hátralékos adók tehát június elsejéig kifizetendők ki, mert ellenkező esetben az adóalany végrehajtásnak teszi ki magát.

FEKTELEN FIATALSÁG.

Két arisztokrata beszélget. Azt mondja az egyik:

— Kécklek, alászan, a kis Taszilómmal kelle-ne valamit csinálni. Mách öt éves elmúlt és még mindig az ujját cuculizza.

— Ugyan, hagyj kécklek, — feleli a másik, — had tombolja ki magát az a gyerekek.

Hány volt és hány amper a villámcsapás?

Hatalmas alkotmányokat dönt romba egyetlen villámcsapás. Vasoszlópok egy másodperc alatt elolvadnak, ha beléjük üt a villám. Nem is gondolnánk, hogy egy villám átlagos áramerőssége 10 ezer és 150 ezer amper között váltakozik.

Az emberi tudás mindent meg akar vizsgálni, hogy törvényszerűséget állíthasson fel az elemi erők működésével kapcsolatban. A Westinghouse-gyár nemrégiben egy hatalmas berendezést állított elő azért, hogy mesterséges villámcsapást idézhessen elő és az áramerősségeket mérhesse. A hatalmas áramlökéseket egy nagy feszültségre feltöltött kondenzátor szolgáltatja, melyet igen kis indukciójú ellenálláson sütnék ki. A kisütéseket csillapító ellenállásokkal lefojtják és így a villámnak megfelelő aperiodikus kisüléseket kapnak. Az egyik berendezés 75 ezer volt feszültséggel 70 ezer amper, a másik pedig 92 ezer volt mellett 133 ezer amper szolgáltat. Az előállított kisülések ugyanolyan jelenségeket mutattak, mint a természetes villámcsapás. Az átvitelt szikra kibíthatatlanul erős fényű és mintegy 30 centiméter átmérőjű volt.

AKADALY.

Cinege és az asszony folyton veszekednek.

— Miért nem váltok el? — kérdezi vaiaki,

— Mert még nem vagyunk megesküdvé.

Közös eladási irodát létesít a satumarei Unio vagongyár és a brasovi Farola fémfeldolgozógyár

A brasovi Farola fémfeldolgozógyár és a satumarei Unio vagongyár között nagyfontosságú megállapodás jött létre. A megállapodás értelmében a két gyár a jövőben közös eladási irodát létesít, amely kizárólagossági joggal fogja árusítani a két gyár termékeit. Mint ismeretes, a két gyár dolgoz fel Romániában egyedül vasat nem tartalmazó fémeket. A brasovi Farola gyár a Compagnie Francaise des Métaux párisi cég alapítása. A francia cég a devizatilalom következtében a jólmenő üzemből folyó nyereségét nem vihetette ki az országból és ezért a gyárat egy, erre a célra alakult és S. A. pentru Exploatarea Farola elnevezésű társaságnak adta bérbe. A gyárat bérelő társaság és a francia tulajdonosok között az utóbbi időben súlyos természetű nézeteltérések merültek fel, amelyek peres utra telerődték. A per jelenleg a brasovi törvényszék előtt folyik. A nagyfontosságú megállapodás mindkét vállalat termelését fokozni fogja, mivel az eddigi árversengést megszünteti. A megállapodás az árak megszilárdulását, sőt esetleg emelkedését vonja maga után.

VESZEDELMEK KISASSZONY.

— Csöpi, légy jó és mielőtt lefekszel, csótolj meg a kisasszonyt.

— Hogyne, hogy én is olyan csattanós pontot kapjak tőle, mint tegnap a papa.

Szervezkednek a cluji soffőrök

Elhelyező irodát akarnak alapítani és műhelyeket, autóvállalatot létesíteni, hogy a munkanélküli soffőröket elhelyezhessék.

Május 25-én lesz az alakuló gyűlés

Jellemző, hogy ma, amikor százhuszas tempóval rohanó életünk összes vonalán egy új típus, a mindenén átgazoló „soffőr-típus” alakult ki, éppen ennek a szakmának nincs szervezete.

Abban a felhívásban, amelyet a soffőrök több napilap útján intéztek a kollégákhoz, keserű szavakkal jegyzik meg:

„Mi, akiknek legveszedelmesebb a helyzetünk, akikre sűrűn leselkedik a halál, akik midőn elérjük a 40—50 évünket, munkaképtelenek és nyomorgók maradunk s még az sincs, aki a betegségeinkben segítyt nyújtson, mai fizetésünkkel nem spórolhatunk meg semmit, hogy öregségünkben valamihez kezdjünk. Sürgősen szervezkednünk kell, mert csak a szervezetet alapján tudunk érvényesülni. Alakítsunk egyesületet „Az ardea-

li automobilvezetők szövetsége” néven. Ha egyesületünknek minél több tagja lesz, úgy a befolyó szövetkezeti díjakból egyesületünk elhelyezkedéshez tudna juttatni mindig néhány embert. Kocsikat, autóbuszokat vennénk, műhelyeket létesítenénk, ahová csak munkaképtelen vagy munkanélküli soffőröket és mechanikusokat helyeznénk el. Eppen ezért sürgősen meg kell tartanunk alakuló gyűlésünket.”

A felhívást mint alapítók, hárman, Thalmyer János, Nagy Gusztáv és Constantin Gligor írták alá.

Az alakuló gyűlés május 25-én, szombaton este 8 órakor lesz Clujon, az autóállomás mellett, Consiliul National-ucca 9. szám alatt.

Mozgalmat indítottak a diófatilalom visszavonása érdekében a halálra ítélt hazai furnirgyárak

Szükségtelen a tilalmi rendelet, mert bőséges mennyiségben áll diófa rendelkezésre és különben is csak a termelésre alkalmatlan, öreg fákat vágják ki.

Az öreg diófát ki kell vágni, mert elkorhad és használhatatlanná válik

Közlöttük, hogy a kereskedelmi minisztérium a nemzetvédelmi minisztériummal egyetértésben betiltotta a diófa kitermelését és kivitelét.

E rendelet következtében elsősorban a belföldi furnirgyárak szenvednek jelentős károkat, így a Mundus-Borlova furnirgyára, amely a legnagyobb az országban, azután az utána következő legnagyobb gyár, a dettai Prochaska-féle furnirgyár, valamint a brasovi és az aradi furnirgyarak.

Ebben akérdésben Buchwald Géza és Prochaska Jenő mérnök, a detai furnirgyár vezetői egyik napilapban érdekes nyilatkozatot adtak. A nyilatkozatot alábbiakban közöljük:

— A diófakiirtás megszüntetéséről szóló szigorú rendelkezés egyike azoknak a kirívó példának, amely a miniszter elképzeléseinek és rendelkezéseinek ellentmondásait tárja fel és iparágunk nemismeréséből fakad. Hogy a legegyszerűbb példával szolgáljunk:

Diófa kidöntésére általában akkor kerül sor, ha a fa gyümölcstermekésre már alkalmatlan, márpedig, ha ilyenkor nem vágják ki a fát és nem értékesítik, korhadásnak van kitéve, ami a bekövetkező, ipari célokra használhatatlanná teszi a különben értékes rönköket.

— Ami az ügy kereskedelmi részét illeti, tudnivaló, hogy a romániai diófa-furnir termelt mennyiségének csak kisebb részét fogyasztotta el a belföld,

a nagyobbik rész az exportszükségletet fedezte.

Ez annak köszönhető, hogy diófafurnirunk versenyképes a lengyel és orosz diófa-exportáruval szemben, úgy minőségben, mint árban. Ennek okai lennének, hogy a Szovjetunióból kiszállított furnir a nemzetközi piacon a legelismertebb minőségű és a legolcsóbb. Kivitelünk legnagyobb része a Közelkelet felé irányult, ahol árunkat a legkedvezőbb feltételek mellett értékesíthettük és azonkívül nemes valutát kaptunk érte. Ennek a nemes valutának elhanyagolása ma, amikor már szinte kétségbeesett közelharc folyik a valutáért, érthetetlen.

— A belföld szempontjából természetesen szintén teljesen meg vagyunk bénítva, mert

a diófafurnirral együtt a butoripar például olyan faipari kellékeket is használ, melyeket csak akkor vesz igénybe, ha a furnirt is feldolgozza.

Igy a bennünket ért kár nem marad elszigetelt a mi iparunk keretein belül, mert

a legsúlyosabban érinti az asztalosipart is, amely szükségszerűen visszaesik, ha legfontosabb szükségleti cikkéhez nem jut hozzá.

— Az ellenvetés az lehetne, hogy gyártsunk nemes furnirokat. Ezekre vonatkozólag azonban az a helyzet, hogy tolgy, cseresznye és köris tulkeves az országban ahhoz, hogy ezekre térhessünk át, másrészt oly magas az árak, hogy tulkis szükséglet mutatkozik ebben az irányban. Ami a palyssander, mahagony és más egzotikus rönkök behozatalát illeti, itt megint csak a kereskedelemügyi minisztérium teremtette helyzetbe ütközünk.

A behozatal meg van nehezítve és ha már a vámiig el is ért egy szállítmány, akkor is annyi a nehézség, amennyit nem ér meg a behozatal.

Pillanatnyilag például 15 tonna árunk fekszik a vámnál, amivel nem tudjuk, hogy mi történjék.

— Ami a kormány indokolását illeti, hogy puskaagy gyártására tartogatja a diófát, arra vonatkozólag az a szerény szakvéleményünk, hogy Románia olyan gazdag diófában, hogy betiltásra még akkor sem volna szükség, ha kétszer annyi diófát dolgoznának fel az ország furnirgyarai, mint amennyit feldolgoznak. Az elképzelés iránya akkor lett volna helyes, ha a miniszter a földművelésügyi minisztériummal karöltve az ország diófával való beültetését rendelte volna el, hogy ilyen módon pótolja jövőre való tekintettel a diófaállományban történő fogyasztást.

— Összefoglalóul és a rendelkezés következményeképp nem közölhetünk mást, mint ismételtén azt, hogy

a furnirgyárak halálra vannak ítélve, ha nem történik változtatás ezen a rendelkezésen.

Értesülésünk szerint, az összes furnirgyárak — egyelőre — ötven százalékos leépítést hajtanak végre, ami úgy hisszük az illetékes tényezők előtt nem lesz rokonszenves következmény.

Hiszük, hogy Manolescu-Strunga miniszter figyelmét sikerült erre a visszasságra felhívni és hogy jobb belátás szerint korrigálja majd ezt a rendelkezést, amely nemcsak a gyárakat sújtja, hanem az összes furnirgyárakkal összeköttetésben levő egzisztenciákat és nem utoljára az ország közgazdasági egyensúlyát is.

Érdekes szempontok a magyarországi ipartörvény előkészület alatt álló reformja ügyében.

A magyarországi ipartörvény tervezett módosítása ügyében a budapesti iparkamara most terjesztette fel véleményét, mely egyúttal közvetítő javaslat is, Bornemisza Géza kereskedelmi miniszterhez.

Fölterjesztésében a kamara nem emel kifogást a 4. szakasz tervezett módosítása ellen, a mely a szerzett jogokat teljes mértékben megőrvi, de hangsúlyozottan kéri a szerzett jogok épségben tartását a 47. szakasszal kapcsolatban, a kereskedők mértékvételi joga tekintetében. Szó van itt azokról a kereskedőkről, akik eddig a törvény alapján felsőruha, illetőleg cipő mérték-szerinti elkészítésére megrendeléseket jogosan vettek fel és ezzel kapcsolatban a mértékvétel jogát gyakorolták. Az ilyen üzlettulajdonosok számára a kamara javaslata szerint lehetővé kell tenni, hogy kétévi kiméleti idő alatt szakvizsga letétele után szakképzettségüket igazolhassák, aminek alapján eddigi jogaik élvezetében meg-hagyandók.

A kézműves-, ruházati és cipésziparok további védelmére a kamara azt a kívánságot terjesztette elő, hogy az úgynevezett álgárak visszaélé-seinek megakadályozására, a ruha- és cipő ké-szítésének a kézművesipari keretét meghaladó mértékben való gyakorlására képesítés nélkül iparigazolvánnyal rendelkező vállalatok mértékes megrendeléseket ne vehessenek fel.

Egyebek közt a kamara még a tulasigoru, szinte drákód büntetési tételek leszállítását kérte.

FELTEKENYSÉG.

- Mi az, a gépirókiasasszonyod már nincs itt?
- Nincs. Felmondott.
- Miért?
- Rajtakapott, hogy a feleségemet megcsó-rolta.

Hat hónap alatt kifizeti az állam a magánosok követelését.

Antonescu pénzügyminiszter most kibocsa-tott rendeletében közli az 1934—35 évről kifi-zetetlenül maradt állami adósságok törlesztése-nek sorrendjét. A rendelet szerint az állam ju-nius elsejétől kezdődőleg hat hónapon belül ki-fizeti adósságait.

Először a katonai élelmezési szállítók, az-után a katonai takarmányszállítók, a közintéz-mények fűtőanyagszállítói, azok, akiknek az ál-lam napidíjakkal vagy fizetéssel maradt adósu-k, végül pedig az állami hivatalnokok lakbérhátr-álkai kerülnek rendezés alá.

A rendezetlen adósságok összege 650 millió lei.

ELLENTÉTES ALLASPONTOK.

- Mi az, mi van veled?
- Válni akarok a feleségemtől.
- Ezért vagy úgy összekarmolva?
- Igen, mert ő viszont nem akar.

A kereskedelmi kamarák az ezüstpénznek a forgalomból való kivonását kérik.

Mind több panasz hangzik el amiatt, hogy a forgalomban lévő 100 leies ezüstpénzt hamisít-ják. A hamisított pénz zavart okoz a forgalom-ban és igen gyakran hozza a hatóságok előtt kellemetlen helyzetbe a kereskedőket. A Cra-lova-i kereskedelmi és iparkamara ezért néhány nap előtt emlékiratot intézett a pénzügyminis-terhez, melyben a 100 lejes ezüstérmék forga-lomból való kivonását kérelmezte. A kamara azt javasolja, hogy legrosszabb esetben a háborus kincstári jegyekhez hasonló és papírpénzre át-váltható állampapírokat bocsássonak ki ezüst-réns helyett. Az indítványt a Bucaresti-i kamara is magáévá tette.

ROSSZ PÁLYA.

- Nem tudom, milyen pályára adjam a fia-mat.
- Adhatja bárminek, csak pikkolónak ne ad-ja oda.
- Miért éppen pikkolónak nem?
- Mert a pikkolók nem élnek sokáig.
- Hogy-hogy?
- Hát látott már maga életében óraa pik-kolót?

Összehasonlító táblázat a kisiparos által fizetendő különböző adónemekről

Alábbiakban abból a célból, hogy olvasóink-nak módot adjunk kivetett adójuk összegének ellenőrzésére, összehasonlító táblázatot közlünk a különböző adónemek feltüntetésével.

Hogy olvasóinknak módot nyujtsunk a kivetett adójuk ellenőrzéséhez vagy esetleges fe-lebbezésük megindokolásához, közöljük összeha-sonlító táblázatunkat, amelyben nemcsak az egye-nesadókat, hanem az additionális (pótadók) és a supra-cota adót is kimutatjuk.

Amint a táblázatból látjuk, a pótadókkal együtt az egyenesadóknak néhol több mint dup-láját kell számításba venni. Pl. a 8-ik osztály egyenesadója 5440 lei, amely azonban a pótadók-kal együtt több, mint a duplájára, lei 11.212-re rug.

Ez alkalommal ismételtelen felhívjuk minden olvasónk figyelmét arra, hogy az adótárgyalás

napjától számított 20 napon belül okvetlen feleb-bezze meg a 3 évre érvényes adóját, — írásban a felebbezési bizottsághoz címesve (Or. Comisie de Apel), amelyet a kerületi pénzügyigazgatósá-gon nyujtson be, 8 lei okmány és 1 lei repülőbé-lyeggel ellátva.

A felebbezésben erélyesen tiltakozzanak az adóalap ellen, amely a legtöbbszor meg nem fele-lő, másrészt, mert az adóketető bizottság 30 szá-zalékos hasznót vett alapul, holott ma 30 száza-lékos hasznót lehet keresni.

Mindezekon felül az adóketető bizottság nem alkalmazta az iparosoknak járó adóketulósot (20 százalékos kedvezmény), hanem mint kereskedőt adóketatott meg igen sok iparost. Ilyen esetekben feltétlenül be kell adni a felebbezést.

Az összehasonlító táblázat számadatait az alábbiakban adjuk:

Osztály.	Adóalap.	Elem. adó.	Pótadók.	Supracota.	Össz.
	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei
I.	1—5000	240	240	—	444
II.	5001—10000	560	476	—	1036
III.	10001—15000	960	316	84	1860
IV.	15001—20000	1440	1224	126	2790
V.	20001—25000	1840	1564	202	3606
VI.	25001—40000	2800	2380	380	5560
VII.	40001—50000	3680	3128	592	7400
VIII.	50001—75000	5440	4624	1148	11212
IX.	75001—100000	7200	6120	1910	15230
X.	100001—150000	11200	9520	2800	23520

Milyen jogorvoslatnak van helye a nemzeti munka védelmében kiszabott birságok ügyében?

Előbb le kell tenni a birság összegét és csak azután indítható meg a kontestációs per.

Nem kétséges, hogy a vállalatok nyerik meg a pert

A nemzeti munka védelméről szóló törvény megeazavazása után, — mint ismeretes, — vég-rehajtási utasítás jelent meg a törvényt alkalmazására vonatkozóan s egy bizottságot állítottak fel az iparügyi minisztériumban oly célból, hogy ez a törvény, illetve végrehajtási utasítás pon-tos végrehajtását ellenőrizze. Ebben a bizottság-ban a kereskedelmi és iparügyi miniszter, a mun-kaügyi miniszter, a belügyminiszter, a sziguran-ca, a vezérkar és az ipar képviselői foglalnak helyet. A törvény célja az volt, hogy az utlevél-lel Romániában tartózkodó idegen alkalmazot-tak számát leszállítsa és román elemet tegyen ezek helyébe. A bizottság, — mint szintén isme-retes, — azzal kezdte munkáját, hogy kimuta-tást kért az ipar és kereskedelmi üzemek alkalmazottaira vonatkozóan a vállalatok vezetősé-geitől s e célból táblázatokat küldött szét kitöl-tés végett. Egyes üzemek aztán nem feleltek kellő módon a táblázatokon feltett kérdésekre s voltak olyanok is, melyek semmiféle választ nem adtak a minisztérium sürgetésére. A bizott-ság büntetéseket szabott ki erre s ezek között súlyosság szerint dorgálás s pénzbírság szere-peltek. Mind nagyobb pénzbírságokat róttak ki az ipari üzemekre s Az Iparos már megírta, hogy legutóbb 10 millió lejt szabtak ki egy petróleum-vállalat ellen.

Az érdekelt üzemek kíváncsian kutatják, milyen jogorvoslat áll jelen esetben törvény sze-rint rendelkezésre?

Az első kérdés az: — Vajjon a kirótt nagy pénzbírságok fenyegetések-e, vagy tényleg be-hajtásra kerülnek, mint a többi pénzbüntetésék. Megállapítottuk, hogy mindezt egyetlen eset-ben sem irt át a bizottság az iparügyi és pénz-ügyi miniszterhez a kiszabott birságok behajtása végett.

A birságok ellen egyébként két jogorvoslat áll rendelkezésre:

1. „Kontestáció” a végrehajtás alatt. 2. Kontenciós per a pénzbírság megsemmisítése végett.

A birságnak megfelelő összeget azonban le kell tenni mindkét esetben s a vonatkozó nyugtát a jogorvoslatához kell csatolni.

A „kontestáció” csupán halasztást eredmé-nyezhet, míg a megbírságot még kontenciós pe-rét befejezte. Csupán ebben a perben lehet azó ugyanis a kiszabott birság megsemmisítéséről.

Az eljárás alatt a bíróság csupán azt vizs-gálhatja, hogy a bizottság a törvény és vég-rehajtási utasítás rendelkezéseinek szem előtt tar-tásával hozta meg határozatát? Amennyiben te-hát törvénysértést nem állapít meg, a kisza-bott birság érvényben marad és nem lehet majd helye a behajtási eljárás további felfüggeszté-sének.

A kontenciós perben nincs tanulásnak helye, csupán okiratokkal lehet a védekezést igazolni.

Az iparügyi minisztériumban nyert felvilágo-sítás szerint a megbírságot még nagy része a birság összegét már kifizette. Jogászok véleménye szerint — írja a Lupta — nincs kétség az iránt, hogy per esetén a vállalatok lesznek per-nyertesek az iparügyi miniszterrel szemben.

GYÓGYFÜRDŐN.

- Barátom, ez már rémes.
- Mi rémes?
- Ez a diéta. Reggel felkelés, utána savanyu viz, délben megint, este megint.
- És mióta csinálod?
- Holnap fogom elkezdeni.

Angol lapvélemény a súlyos bírságokról

Mint értesülünk, az Astra Româna petróleumtársaságra legutóbb kivetett 10 millió leies büntetéssel kapcsolatban a londoni Financial News a következőket írja: „Ez a büntetés nagyságára nézve szinte egyedülálló, amelyet valaha is alkalmaztak a nemzeti munka megvédése céljából. Kétségtelen, hogy egy drasztikus kampány kezdete következett el, amelynek egyetlen célja, hogy a Romániában élő idegeneket tehetetlenségre kárhoztassák. Ez a tünet pedig azoknál a vállalatoknál is észlelhető, amely idegen állampolgárok tulajdonát képezik. Azokat az angol érdekeltségeket például, amelyek főleg a román petróleumiparba óriási összegeket invesztáltak, a szóbanforgó törvény alkalmazása rendkívül komolyan érinti.

FELMONDASI OK.

Kohné kétségbeesetten kérdezi a cselédjétől:

- De Zsuzsi, miért akar maga elmenni tőlünk? Nem volt nálunk elég jó dolga?
- Jó dolgom, az volt, naccsága, csak az a baj, hogy a Morickát sétálni kell vinni.
- Az olyan nagy baj?
- Igen, mert kiszűl a szemem.
- Miért szűl ki a maga szeme?
- Mert még azt találják hinni, hogy a gyerekek az enyém.

A cluji gazdasági érdekeltségek tovább folytatják a harcot a városi értékdó ellen.

Megírtuk, hogy a cluji városi tanács csak abban az esetben hajlandó az ugynevezett kétezerlekes értékdó bevezetésétől elállni, ha a gazdasági érdekeltségek az értékdó évi megváltása fejében évenként kétmillió leit hajlandók fizetni és ennek megfizetését a város két legnagyobb ipartelepe, a Dermata börgyár és a Sodronyipar Rt. garantálja. A gazdasági érdekeltségek és a városi tanács között a súlyos feltételek miatt megszakadtak a tárgyalások. Az iparkamara azonban ennek ellenére sem hagyja abba a harcot. Napokban dr. Dan Parten, az iparkamara időközi bizottságának elnöke és dr. Borbély István alelnök Bucuresti-be utaztak, hogy kormányköröknél intervenáljanak az értékdó életbe léptetésének elhalasztása érdekében.

KALAND.

Egy fiatal állásnélküli banktisztviselő sehogyan sem tud a mindenható bankvezér elé jutni. Végül elhatározza, hogy a nagyurat lakásán rohama meg. Észrevétlenül felmegy a palota lépcsőin és egyszerre csak egy pompás szobában találja magát. Alig néz széjjel, kinyílik egy oldalajtó és belép rajta a bankvezér felesége — fürdőköpenyben. Egyéb nem volt rajta. Sőt, amikor az idegent meglátta, ijedtében még azt is leejtette. A fiatalember rettenetesen zavarba jött és zavarában félszegen meghajolva, így szólt: — Bocsanat, a vezérigazgató urhoz van szerencsém!

Királyi kitiintetés.

Ofelsége, Károly király, a kereskedelem és ipar terén szerzett érdemeik elismerésül Zárug Aladár gheorgenii kereskedőkör elnököt a Meritul Comercial şi Industrial II. o. és Hummel György gheorgenii fodrászmestert III. o. érdemrenddel tüntette ki.

SIRFELIRAT.

Itt nyugszik Komló Pál
A hátán békével,
Nem egyedül, hanem
Hű feleségével.
Egy napon haltak meg
Ős az élettársa,
A halál két legyet
Utott egy csapásra.

Az 1930 július 14-ike előtt alakult vállalatok nem kötelezhetők az egészségügyi illeték fizetésére

Miniszteri rendelet az egészségügyi törvény magyarázata körül felmerült visszasságok orvoslására.

Nincs visszaható ereje az egészségügyi törvénynek

Az öt esztendő előtt, 1930-ban alkotott közegészségügyi törvény arra kötelezte a kereskedelmi és ipari vállalatokat, hogy a főorvosi hivatalok számára bizonyos díjakat fizessenek üzletük, illetve műhelyük egészségügyi felülvizsgálataért. Kétségtelen volt a törvény rendelkezései szerint, hogy minden új iparigazolvány tulajdonosa ezeket a díjakat fizetni köteles, de vitás volt, hogy ezeknek az engedélydíjnak fizetésére kötelezhetők-e a törvény életbeléptetése alkalmával már működésben volt üzletek és vállalatok, amelyek iparengedélyének kiadásánál a hatósági orvosi hivatalnak semmi szerepe, teendője nem volt. A közegészségügyi hatóságok fel a minisztériumig természetesen azt az álláspontot foglalták el, hogy az egészségügyi díjak fizetésére minden vállalat köteles, akár ujonnan létesült, akár régóta áll fenn. Kereskedők és iparosok eredménytelenül protestáltak, hiába tagadták meg az elég tekintélyes díjak fizetését, Kamarák és szaktestületek hiába petícióztak, a minisztérium hajthatatlan maradt.

Néhány regáti kereskedő ekkor a bírósághoz fordult jogorvoslatért s közigazgatási panaszt terjesztett elő a táblánál, kimutatva ebben, hogy a minisztériumot a törvény nem hatalmazza fel a már működésben lévő vállalatok és már megnyitott üzletek ez újabb megadóztatására. A bíróságok a panaszosoknak adtak igazat. Így legutóbb a iassi-i tábla is kimondta, hogy

a közegészségügyi törvény e rendelkezésének nincs visszaható ereje s a díjak fizetésére csak a törvény életbe léptetése után megnyitott üzletek és létesített vállalatok kötelezhetők.

A bírói döntések kétségtelenné tették, hogy a minisztérium és a közegészségügyi hatóságok álláspontja nem törvényes és ezek hatása alatt a közegészségügyi miniszter május 9-én 13018. sz. alatt kiadott rendeletével kimondotta, hogy

az 1930. július 14-e előtt létesített vállalatok nem kötelesek az egészségügyi engedély megszerzésére csak abban az esetben, ha székhelyüket (telephelyüket, üzlethelyiségüket) megváltoztatják, illetőleg átköltöztetik, vagy ha a tulajdonos személyében áll be változás.

Ugyanez a rendelkezés érvényes az iparvállalatokra is, amelyeket a törvény veszélyes vagy tisztátalan üzeműnek minősít. Azt, hogy valamely üzlet vagy vállalat csakugyan 1930. július 14-e előtt létesült, cégbírói kivonattal, illetőleg iparigazolvánnyal lehet igazolni.

A miniszteri rendelet végre országosan és egységesen tisztázza a sokat vitatott kérdést, egy részletet azonban nem rendez: mi történik azoknak a vállalatoknak befizetett díjaival, melyektől jogtalanul szedték be ezeket a díjakat? A már inkasszált engedély-díjak visszatérítéséről ugyanis nem intézkedik a miniszteri rendelet.

Képesített husvizsgálókat képeznek ki a cluji közbégőhidon

A cluji közbégőhidon a napokban egy kurzus kezdődött, amelyen a községek részére husvizsgálókat képeztenek. Nyolc erdélyi megye legtöbb faluja egy-egy embert küldött a tanfolyamra.

A kiképezést öt állatorvos végzi, akik ismeretlik az egészségügyi törvény idevonatkozó szakaszait, továbbá a vágóhídi törvényeket és szabályrendeleteket. A husvizsgáló jelöltek tanulnak egy kevés állatbonctant, majd az emberre veszélyes és káros állatbetegségekről, ezek felismeréséről és végül, hogy mi a teendő fellépő ragályos betegség esetén addig, amíg állatorvosi közbelépés nem történik.

A négyhetes tanulást vizsga követi és a husvizsgálók visszamennek falujukba, ahol községi tisztviselői kinevezést kapnak és ha a község-

ben nincs állatorvos, akkor végzik annak teendőit is.

A husvizsgáláson kívül egyéb kötelezettségeik is vannak: állategészségügyi informátorok, az egészségügyi rendszer tapogató szervei és végül marhalevélezézők.

A husvizsgálók fixfizetést nem kapnak, hanem minden község szabályrendeletileg megszabja, hogy mennyi a taxa egy állat megvizsgálása után, amely összeget a község pénztárához befizetnek és ami a husvizsgálók fizetését képezi.

A husvizsgálók kiképzése nagy jelentőséggel bír az olyan falvak lakóinak közegészségére, amelyekben eddig nem voltak állatorvosok és senkinek ellenőrizte, hogy a levágott állatok egészségesek-e vagy sem.

OMUL DE AFACERI.

- Domnigoară, nu vrei să mă iei det sofl.
- Nu, căci iubesc pe altul!
- Atunci, cel puțin să cumperi mobile dela mine când te vei căsători.

VILAGREKORDER.

- A világ legfösvényebb embere az öreg Kavallik volt.
- Mit csinált?
- Végre rendelkezett a halálos ágyán és mindent magára hagyott.

AFACERILE.

- Ce se înțelege printr-o afacere, tătucule?
- Orice întreprindere pe care o faci cu banii altona.

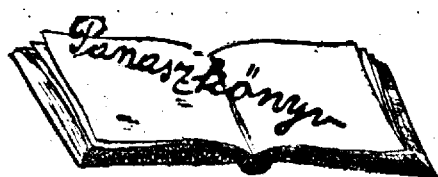
LOGICA.

- Extraordinar! Soțul dvs. stăpânește șapte limbi!
- O! Asta nu-i nimic, eu stăpânesc mult mai multe!
- Cum așa?
- Simplu! Îl stăpânesc pe el, împreună cu cele șapte limbi ale lui.

Tavaszi ruhákat, kabátokat,
legszebben fest,
tisztít

KNAPP

modernül berendezett vállalat
Str. Brătianu 11. Str. Episcopul Radu 10.

A világért se bűn, csak — hiba...

Vannak bizonyos illemszabályok, amelyek alól az államhatalom még hatalmasabb adószedői se vonhatják ki magukat...

LE A KALAPOT A MÁS HAZABAN, ADÓSZEDŐ URAIM!

A nemrég kinevezett új Petroseni városi adóbeszedők közül nagyon furcsán gondolkozik egyik-ünk. Az elmúlt napokban az egyik ilyen nemrég idehelyezett adóhivatalnok beállított a Jiul Cultural nyomdába és kalappal a fején Muntean Teodor ipartestületi elnököt kereste. Be se mutatkozott és a viselkedése is olyan kihívó volt a fiatal urnak, hogy az még az egyébként nyugodt Muntean elnököt is kihozta a sodrából. Az ipartestületi elnök felvilágosította az adóhivatalnokot, hogyha egy adófizető házába, vagy irodájába bemegy, vegye le a kalapját. Ez a leckéztetés nem tetszett a kalapos hivatalnoknak, mert gorbáskodni kezdett Munteannal, aki végül is kénytelen volt megmondani, hogy egy adóhivatalnoknak nem szabad így viselkedni az adófizető polgárral szemben.

Az eset nem egyedülálló Petroseniben. Ugyancsak az adóhivatal egy másik hivatalnoka, bizonyos Inelescu nevű ur megjelent az egyik Petroseni-i polgár lakásán és szintén kalappal a fején állított be a házba. Azt sem mondta, hogy ki és mi, hogy y kinek a nevében jön, csak egyszerűen elővett a zsebéből egy noteszlapot és közölte, hogy foglal, ha a lakás tulajdonosa nem fizeti ki és mi, hogy kinek a nevében jön, csak egyszerűen se kérdezte, szabad-e benyitni a szobába. Egészen otthonosan, kedélyesen, mintha nem is a más lakásában járna, hanem a sajátjában.

Ismételjük, nem bűn ez, csak — hiba. De egy kissé mégiscsak, — hogy úgy mondjuk, — stílusatlanul képviselik az államhatalom kincstárát a vidéki adószedő urak, hogyha még a legelősebb illemszabályokkal sincsenek tisztában.

SIRFELIRAT.

Nevem vala Bimbó Ferke,
Elnésésből vertek fejbe,
Mert akik énnekem estek,
Azok Zöld Marcira lestek
Igy kellett meghalnom végül
Csupa merő szivességből.

Mégsem olyan rossz üzlet a cemetgyártás.

A Brasovi Portland Cementgyár Rt. Brasov 110 millió lej alaptőke mellett 10,946.625 lej tiszta nyereséget mutatott ki idei mérlegében.

Hajmosó és hajszárító

készülékek
és más

fodrászati cikkek

olcsón, szakszerűen

Kőszeghy Sándor Fia

Arad,
Bul. Reg. Ferdinand 63-65.
volt Dengi-ház.

A Cluj város területén engedélyezett építkezések- nél csak cluji szakmunkásokat szabad alkalmazni

A cluji építőmunkások szindikátusa a közel-múltban emlékiratot terjesztett Drăganu polgármester elé. Az emlékiratban a munkások kifejtik, hogy az elmúlt években az építőiparban megfelelő munkaalkalom volt arra, hogy a város területén lakó és a városi közterheket viselő munkások napi kenyerüket megkereshessék. Ebben az évben azonban a helyzet megváltozott, a városi építőmunkások nem jutnak munkaalkalomhoz, mert az építőmesterek — állítja az emlékirat — előszeretettel foglalkoztatnak idegen munkásokat.

Ezek az idegen munkások nem járulnak hozzá a városi közterhekhez és szükségleteiket sem szerzik be a helyi piacon, hanem otthonról hozott élelmiszereikből táplálkoznak, semmi hasznát sem hoznak a városnak és rontják az itt élő és adót fizető építőmunkások életlehetőségeit. Ezen rendszer mellett alkalmaznak munkásokat a városi és állami építkezéseknél is. Minthogy a múlt

évben a cluji építőipari munkások keresete emiatt lényegesen megcsappant és ez évben a helyzet még inkább romlott, az emlékirat arra kéri a polgármestert, hogy lépjen közbe érdekükben és tegye kötelezővé, hogy a város területén lévő építkezéseknél elsősorban csak a városi munkásokat alkalmazzák, vidéki munkásokat pedig csak abban az esetben, ha a városiak munkaereje nem lenne elegendő.

A polgármester méltányolva az építőipari munkások kérését, utasította a városi mérnöki hivatalt, hogy a kiadandó építési engedélyeknél nyomtatékosan figyelmeztesse az építési vállalkozókat, hogy elsősorban csak városi munkásokat alkalmazzanak.

Hasonló kérést intézett a cluji építőmunkások szindikátusa az összes állami intézményekhez is a felkérte azokat, hogy amennyiben építkeznek, kizárólag csak városi építőipari munkásokat alkalmazzanak.

Váratlanul elmozdították a timisoarai ipartestület vezetőségét

Cioban Iskolaigazgató a tiszta Interimár bizottság elnöke.

Az ipari és kereskedelmi minisztériumtól meglepő távirat érkezett szerdán a timisoarai ipartestület vezetőségéhez. A távirat elmozdítja a régi vezetőséget és 10 tagból álló időközi bizottságot nevez ki Cioban Lajos iskolaigazgató elnöksége alatt. A távirat elrendeli azt is, hogy három hónapon belül tartsák meg a választásokat.

A miniszteri rendelkezés nagy meglepetést keltett. Tudott dolog volt, hogy a vezetőség ellen politikai természetű aknamunka folyt, ezt azonban sikerült leszerelni és a múlt vasárnap a testület ötvenedik közgyűlését a kibékülés és az egység hangulatában ülték. Ezután jött most a fenti meglepető miniszteri rendelkezés.

Az italmérők vezetnek az igazságügyminisz- térium csődstatisztikájában

Az igazságügyminisztérium statisztikai osztálya részleteiben is feldolgozza a fizetésképtelenségek országos adatait, amelyeket a hivatal munkálatai alapján mi is ismertettünk már. Hat év adatait öleli fel a statisztika, amely azt mutatja, hogy a krízis esztendei alatt az országban 5381 fizetésképtelenségi és kényszeregyezségi kérelmet terjesztettek az ország bíróságai elé.

A fizetésképtelen cégek között öt éven át a kézműáruszakma vezetett.

1929-től kezdve minden évben az összes fizetésképtelen kereskedőknek több mint 20 százalékát tették ki a kézműárukereskedők és csak 1934-ben adták át a vezetőhelyet az italmérők szakmájának, akiket aztán a sorrendben az élelmiszer kereskedők követnek.

A hat év átlagában a fizetésképtelen kereskedők között 22.96 százalék volt a kézműárus, 19.18 százalék az italmérő, 9.40 száza-

lék a ruházati cikkek, 5.62 százalék pedig a kisipar. Tavaly a kényszeregyezségi esetek foglalkozási ág szerint való megoszlása ez volt:

Italmérők 125 eset, 23.40 százalék, élelmiszer 80 eset, 15 százalék, ruházat 28 eset, 5.20 százalék, lábbeli 21 eset, 3.40 százalék, konfekció 31 eset, 5.90 százalék, kisipar 60 eset, 11.10 százalék, kézműáru 107 eset 20 százalék, vegyes 86 eset, 16 százalék.

A múlt évben tehát a fizetésképtelen kereskedői cégek legnagyobb számát az italmérők adták (23.40 százalék), azután következtek a kézműárusok (20 százalék), élelmiszeresek (15 százalék), kisiparosok, konfekciósok, stb.

A fenti adatok azt mutatják, hogy a válság első éveiben a kézműárukról mondott le a fogyasztó közönség, most már ott tart, hogy megszorítja az ital- és ételneműek fogyasztását is.

DEZAMAGIRE...

Doamna Clonţescu stă la masă după dejun şi îşi face aiesta citind, emoţionată grăunţului şi bărbăţel, dintr-o carte groasă:

„Servitori! Ţăi să-i tratezi întocmai ca pe soţul tău.”

La care d. Clonţescu, clătină trist din cap, spunând:

— Şi în condiţiile astea, tu crezi, draga mea, că ar sta mult la noi?

VERSENY.

— Végre sikerült a feleségem szívében hátérbe szorítanom azt az átkozott kutyát. Most már az enyém az első hely.

— Hogy csináltad ezt?

— Hát tudod, a kutya nem eszi meg amit főz, de én megesszem.

TROMP.

— Az én papám Debrecenben négyes fogaton jár, — hancog az egyik elemista.

— Az semmi, — intí le a másik, akinek az apja villamoskalauz.

— Az enyém itt Pesten hatoson.

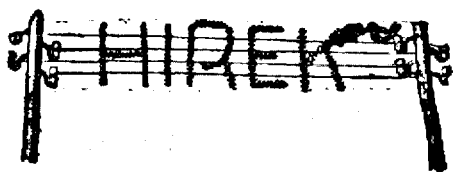

KONVERZATION.

Vergeblich versucht ein Herr mit seiner sehr schüchternen Tischdame in ein Gespräch zu kommen. Da faengt jemand im Nebenzimmer am Klavier zu spielen. Er benützt diese Gelegenheit, um eine Unterhaltung im Gang zu bringen und fragt:

— Spielen Sie Klavier, gnaediges Fräulein?

— Nein, — lispelt sie, — das bin nicht ich, das ist jemand im Nebenzimmer.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévire 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévire 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Húsz kötetes évi árendmény.

Redacţia şi administraţia — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Căminul Industrişilor-Iparos Otthon.

RAZZIARA KÉSZÜL AZ ARADI PÉNZÜGYI IGAZGATÓSÁG AZ AUTÓADÓ HÁTRALÉKOSAI ELLEN. Az autótulajdonosokat a pénzügyigazgatóság már eddig több ízben felszólította az idejű autódó megfizetésére. Akik kifizették adójukat, nagyobb bélyeget kapnak, amit a gépkocsikon látható helyen kell felragasztani. Ez a bélyeg jelzi, hogy a gépkocsit tulajdonos kiegyenlített adóját. A gépkocsivezetők tehát ismertető jelet kapnak a pénzügyi közegek előtt, mert a jövőben egyetlen tekintettel megállapítható, hogy az autótulajdonos eleget tett az adófizetési kötelezettségének, vagy nem. Az adóbefizetés végső határideje június elseje. A pénzügyigazgatóság felhívja az autódóval hátralékban levőket, hogy eddig a határidőig rendezzék adóbeizetésüket, mert június elseje után megkezdődik a razzia az adóhátralékosok után és a pénzügyi közegek megállítják az utcákon mindazoknak a kocsijait, akiknek járművein nem szerepel az adótartozás kiegyenlítését jelző bélyeg.

SUCCESES...

— Mămico, tu nu eşti frumoasă ca Erdu-lein!
— Dece, dragul meu?
— De un ceas m? plimb cu tine prin parc şi încă nu te-a sărutat nici un domn.

— Megfelelőbbtük az Arad városi költségvetést. A belügyminisztérium arról értesítette Arad-várost, hogy jóváhagyta azt a belső házirend szabályrendeletet, amely tudvalevőleg a közelmúltban készült el. A szabályrendelet a háztulajdonosok s a lakók közötti viszonyt szabályozza és kielégítően gondoskodik különösen a bérházak lakóinak békéjéről. — Itt említjük meg, hogy a Háztulajdonosok Szindikátusa megfelelőbezi a város költségvetését, amely jelenleg közszemlén szerepel a városháza folyosóján. A Háztulajdonosok Szindikátusa az új vízdíjjal is elégedetlen, mert nem tartja elegendőnek a víz árának köbméterenként mindössze egy lejjel való leszállítását.

NYUGODT KIKÖTŐ.

— A házasság nyugodt kikötő, ahol az élet két hajója találkozik.
— Na, akkor én egy hadihajóval találkozom.

— A kereskedelmi és ipari alkalmazottak szabadsága. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: A munkaszerződésekről szóló törvény értelmében a kereskedelmi és ipari alkalmazottakat tudvalevőleg megilleti a törvényben előírt szabadságidő. A Kamara a munkügyi minisztérium felhívása alapján felkéri az összes cégeket, hogy készítsék el az alkalmazottak szabadságidejét feltüntető táblázatot s azt olyan időben függesszék ki helyiségükben, hogy az érdekelte alkalmazottak legalább 10 nappal szabadságidejük megkezdése előtt tudomást szerezenek róla.

SQNNTAGSJAEGER

Häselhuhn nimmt sein Söhnchen mit auf die Jagd. Als er Schuss auf Schuss erfolglos hinausfeuert, fragt ihn der Kleine:

— Papa, wie oft muss man schießen, bis ein Hase umfaellt?

— Szigorított rendelet az effektív lei behozatala ellen. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium a Banca Nationalával egyetértésben szigorú utasítást küldött az összes határállomásokhoz, hogy a jövőben fokozott mértékben ellenőrizték az országba érkező effektív lei készletét. A rendelet szerint a megengedett 3000 leien felüli összeget el kell kobozni és beszedőltatni a Banca Nationalának.

NACHBARN.

— Sie, Ihr Hund hat ein Händel von mir gefressen.
— Gut, dass ich weiss.
— Was soll das heissen?
— Da kriegt er eben abends nichts mehr.

— A Distributia eláll a benzin 60 banis ár-emelésétől. Bucurestiből jelentik: Megirtuk, hogy a Distributia petróleumtársaság felemelte termékei árát. A kereskedelemügyi miniszter erőlyes tiltakozó lépésének eredményeként a társaság most közölte, hogy eláll a benzin 60 banis ár-emelésétől.

'AMI A LEGFONTOSABB.

— Az Istenért, siess, Rózs, süllyed a hajó.
— Rögtön, de előbb mondd meg, jól áll-e nekem ez a mentőv?

— A fürdőkezdésménnyel utazók a jövőben nem szakíthatják meg utjukat. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatóságának most kiadott rendelete értelmében a gyorsvonatok utasai, akiknek utazási céljuk valamelyik gyógyfürdő, vagy üdülőtelep, a jövőben nem szakíthatják meg utjukat, ha azt akarják, hogy a jegy a vízszautazásnál is érvényes legyen. Ezen intézkedés alól csupán a külföldi utasok képeznek kivételt, akik nemzetközi vasutjeggyel utaznak.

HABORUS ÉLMÉNY.

Valaki a kávéházban háborus élményeit meséli:
— Tudjátok, — mondja —, egyszerre csak jött az ellenség és mi töltöttünk, löttünk, töltöttünk, löttünk, aztán már nem is töltöttünk, csak löttünk.

HAZASTARSAK.

— Van egy jó ötletem: csináljunk magunknak egy jó estét.
— Rendben van. Sorsoljuk ki, melyikünk maradjon itthon.

JÓ HÁZASSÁG

— Azt mondják, hogyha ellenkező tulajdonságú emberek házassodnak össze, akkor a házasság boldog.
— Azért keresek én egy olyan lányt, akinck sok pénze van.

Nem felelős az alkalmazott, ha vasárnap is dolgoztatják

A bucuresti-i munkabíróság II. szekciója Traian Mircescu bírósági vezető elnökletével végre olyan döntést hozott a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvénnyel kapcsolatban, mely az ipari és kereskedelmi alkalmazottak helyzetét tisztázta. Az illetékes hatóságok ugyanis kihágási jegyzőkönyvet vettek fel azok ellen az alkalmazottak ellen is, akik a kérdéses esetben az üzlethelyiségben vasárnap dolgoztak. Eddig az volt a helyzet, hogy a személyzetet a bíróság a munkaadóval együtt minden esetben elmarasztalta. A munkabíróság ezt a joggyakorlatot most megváltoztatta s felmentette az alkalmazottakat. A bíróság ítélete szerint a törvényhozó nem akarta az alkalmazottat is felelőssé tenni, különben a törvény — a mai szöveggel szemben — „a munkaadó és alkalmazott” felelősségéről szövelt volna. A bíróság kimondta, hogy az alkalmazott bünyőségét csupán abban az esetben lehet megállapítani, ha üzletvezetői minőségben, vagy főnökhelyettesként teljesít szolgálatot.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutor de Inmormantare a Industrişilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt in restanţă cu cotizaţiile lor, să achite restanţa in interesul lor propriu, fiindcă in conformitatea §-lui 14 şi 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizaţiunile sunt scadente după următorii membri decedaţi:

Az aradi Iparosok Temetkezési Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatic megrszük, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható. A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa „A” csoportban. 836 Soţ. lui Béla Vaszil Réláné, 837 Edmond Herold Ede.

In Grupa „B” csoportban. 847 Juliu Fábian Gyula, 848 Soţ. lui Joan Gyuris Jánosné.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare in caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunica cu asociatii, că cotizaţiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport tagjait, hogy a halálozási járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

In Grupa I. csoportban Joan Pavel Jánosné 769.

In grupa II. csoportban Vad. lui Ioan Kisházi Jánosné 855, Soţia lui Frideric Höhr Frigyesné 856, Vad. lui Adalbert Vasil Béléné 857.

KÉRJEN MINDENÜTT

„ELZETT”

BUTORZÁRAT

KAPHATÓ MINDEN VASKERESKEDÉSSEN.